

Zahvaljuje se tudi mednarodni instituciji Rdečega križa.

Ako pregledamo sedanji položaj, smemo s ponosom ugotoviti, da je Avstro-Ogrska vsiljeno in obrambeno vojno dosedaj uspešno prestala. Sovražniki so pregnani, naše armade stoje globoko v naši deželi. Naša vojska in maritima sila je nezlomljena, naše zaupanje v srečen izid vojne neomajeno. Gospodarska in finančna moč monarhije se je pokazala presenetljivo veliko. Še obstoječe težkoče v aprovizaciji bomo tudi premagali.

Gospodarski boj sovražnih držav proti nam ni imel odločilnih uspehov. Vzbudil pa je potrebo, da zavezniške države svoje gospodarske odnose še bolj poglobijo. Z Nemčijo so se že pričela pogajanja za novo ureditev naših gospodarskih odnosov. Upamo, da bodo uspela. Kot nasprotniki bodoče gospodarske vojne stremimo s to preureditvijo svojega ekonomskega razmerja z Nemčijo le za tem, da ojačimo svojo lastno narodno gospodarstvo.

Brez vsakega goljufivega optimizma, pa tudi brez vsakih pesimističnih naziranj smatram, da je zmerno in prepričano zaupanje v bodočnost popolnoma opravičeno. Nasprotniki pešajo čimdalje bolj, sovražne ofenzive so se na vseh frontah ponesrečile, uspeh naših vojaških podjetij je popoln, učinek podmorske vojne narašča. Vse to opravičuje domnevo, da je najtežje za nami. Tako smemo mirne vesti, da je sedanji boj čisti obrambni boj, boj za našo eksistenco, zaupanja polno pričakovati bližajoče se zarje miru.

Ako pravim da smatram, da je možnost dana, doseči mir v doglednem času, potem moram reči, da pripada zasluga centralnim državam. Minister rekapitulira mirovne korake centralnih držav ter poudarja, da je bila ruska provizorična vlada od vseh sovražnikov edina, ki je dne 11. aprila t. l. izjavila, da Rusija neče vladati nad drugimi narodi in neče nasilno okupirati tujega ozemlja, temveč, da hoče trajnega miru. Ako tokrat ni prišlo do mirovnih pogajanj, je kriva ententa.

Minister končno precizira stališče zaveznikov v mirovnem vprašanju. Za nas je vojna obrambna vojna. Naš cilj je skleniti mir, ki bo pustil Avstro-Ogrsko nedotaknjeno v njeni svobodi, samostojnosti in teritorialnem posestnem stanju. Mi ne stremimo za nobenimi izsiljenimi novimi ozemlji, za nobenimi gospodarskimi nasilnostmi, toda zahtevamo zanesljive garancije za naš svobodni in nemoten razvoj v bodočnosti. To varnost nam bi mogli dati s primernimi garancijami opremljeni dogovori o sukcesivnem, istočasnem in vzajemnem znižanju oboroževanja in o svobodi visokega morja z istočasno uvedbo obligatoričnih razsodišč. Pripravljeni smo torej skleniti splošen, pošten in čašten mir, ki zagotovi monarhiji teritorialno integriteto in bodoči svobodni razvoj na političnem in gospodarskem polju. Z Rusijo smo pričeli pogajanja na tem temelju. Ali se bodo ostale sovražne države pridružile ruskemu predlogu, da vstopijo v sedanjem trenutku na tej podlagi v mirovna pogajanja, se ne da reči. Danes tudi ne morem se bližje navesti, koliko se da uveljaviti zgoraj skicirani mir napram tem državam. Brezpogojno pa moram izjaviti, da mi ni mogoče za vso bodočnost enostransko definitivno postaviti naše vojne cilje večigled očitno priznanim aneksijskim željam naših ostalih sovražnikov. Moj glavni cilj je, da popeljem avstro-ogrsko monarhijo čimprej do miru, ki bo zagotavljal naše uspešno branljive pravice in našo bodočnost ter prinesel narodom trajno spravo. Vem, da v tej želji soglašate z menoj Vi in ogromna večina avstro-ogrskih narodov. Upam, da bomo dosegli mir potem sporazuma. Ako ne, potem ga bomo, o tem sem trdno prepričan, izsilili.

Izpred sodišča.

Smrt dragonca.

Dunaj, decembra meseca. Na dunajskem vzhodnem kolodvoru je dne 1 oktobra rezervni lajtnant Jožef Zerdik po kratkem

prepiru 34 letnega dragonca Jožefa Moritz, ki bi imel oditi na fronto in je bil pijan, s sunkom z bajoneto tako hudo ranil, da je dragonec v par minutah umrl. Zadeva se je tudi v državni zbornici razpravljala. Zdaj je prišla pred dunajsko armadno divizijsko sodnijo. Po štiridnevni razpravi, pri kateri se je 34 prič zadržalo, se je izrekla razsodba. Lajtnant Zerdik bil je na 9 tednov garnizijskega zapora obsojen. Oberlajtnant Ruck, zügel, ki je ob isti priliki nekega korporala udaril, bil je obsojen na 6 dni hišnega zapora.

Dva dezerterja morila.

Gradec, decembra. Dva huda zločince sta se imela pred tukajšno sodnijo zagovarjati. Anton Jevšenak, že 20 krat predkaznovan, zadnjič obsojen na 5 let ječe, dasiravno šele 35 let star, se je seznanil pri vojakih z Martinom Bezjakom, s katerim sta sklenila dezertirati. Našla sta si zvezde, prvi se je dal avanzirati za četovodjo, drugi je bil bolj skromen ter se je zadovoljil z dostojanstvom poddesetnika. In tako sta prav na ruski način živala svobodno vojaško življenje. Tudi rekviriral sta šla na svojo pest, iskala sta in stikala po eraričnih predmetih, in kjer sta kaj takega našla, sta ogrožena nad takim odkodovanjem erarja grozila s kaznimi ter vedela ugnati mnogo kmetov tako v kozji rog, da so se jim začele tresti hlače in so začeli strogi komisiji ponujati denarja in živil, da jih ne ovadi. Bolj trdo vratnim sta nastavila celo bajonet ter odgnala s seboj. Šele ko se je žrtvi spotoma srce omehtalo, sta ju izpustila proti bogati nagradi. Neslo jima je, a še premalo. Blizu Wildona je poskusil Jevšenjak roparski umor na 69-letni teti posestnice Haar. V petek in soboto se je vrnila v Gradcu pred vojnim sodiščem razprava proti obema zločincema ter je bil Jevšenjak obsojen na smrt na vislicah, Bezjak pa na 18 let težke ječe.

Oltar skrivališče žita.

Budweis, 7. decembra. Češki fajmošter Franc Brož iz Tverosa imel se je pred okrožno sodnijo zagovarjati, ker je za oltarjem v cerkvi več vreč žita skrnil. Istotam je imel skrit več kosov uniforme in karabiner, kateri predmeti so bili last eneg rodnika. Tudi fajmošterova sestra je bila obtožena, ker pri rekviriranju kovine razne predmete ni oddala. Sodnija je obsodila fajmoštra na 200 kron globe, njegovo sestro pa na 5 dni zapora. Pač lepe patrijote v duhovniški suknji imamo dandanes!

Velika izjava zoper raztrganje Avstrije.

Šed županov ptujkega okraja.

Ptuj, 9. decembra 1917.

Danes se je vršilo v tukajšni veliki dvorani „Mestne hiše“ zborovanje kmetijskih občinskih predstojnikov iz sodnijskega okraja Ptuj. Prišlo je nad 50 občinskih predstojnikov skoraj izključno slovenske narodnosti. Torej je bila na zborovanju zastopana velika večina občin ptujkega okraja. Nekateri občinski predstojniki niso zamogli priti, a so pozneje pisмено izjavili, da soglašajo s sprejetimi sklepi. Vsi so bili edini in složni, kar je pač celemu okraju v čast. Ptujski okraj je s tem zborovanjem svojih občinskih predstojnikov dokazal, da je strogo patrijotičnega mišljenja.

Zborovanje je otvoril g. tajnik okrajnega zastopa W. Trancón. Potem je govoril g. urednik Karl Linhart o vojnem položaju in možnosti skorajšnjega miru, o gospodarskih težnjah in potrebah ptujkega okraja, o ciljih „jugoslovanskega“ gibanja, proti kateremu se je izjavila doslej že velika vrsta odličnih svetnih in cerkvenih dostojanstvenikov. Govor je bil z velikim navdušenjem in odobravanjem sprejet.

Ker so bili vsi občinski predstojniki ednakega in složnega mišljenja, se ni nikdo k

besedi oglasil. Ednoglasno sta bila sprejeta sledeča dva sklepa:

„1. Zbrani občinski predstojniki od več kot 50 občin ptujkega sodnijskega okraja vidijo v od neke tuje politične struje zahtevanemu razrušenju kronovin in združenju Srbov, Hrvatov in Slovencev veliko nevarnost za slovensko ljudstvo, za našo Štajersko in za zmagovito avstrijsko domovino sploh. Slovensko ljudstvo ne želi uresničenja „jugoslovanske države.“ Želi le zdravi gospodarski razvoj pod žezlom našega ljubljenelega gospoda in cesarja.“

2. Danes zbrani občinski predstojniki od več kot 50 občin ptujkega okraja se zahvaljujejo slavnemu okrajnemu odboru s njegovim neutrudljivim načelnikom g. Jožefom Ornič za njegovo blagomono gospodarsko delo med vojno in zavedno zastopstvo prebivalstva ter tega gospodarskih potrebščin.“

Kakor že omenjeno, sta bila ta dva sklepa ednoglasno in brez ugovora sprejeta. Glas občinskih predstojnikov kot zaupnikov in voditeljev občin se mora slišati. Slovensko ljudstvo ni in ne more biti proti Avstriji. Ono zahteva svoje gospodarske ter politične pravice, ali Avstriji in cesarju bode ohranilo vedno zvestobo.

Zborovanje je bilo iz tega stališča veljavna izjava poklicanih zastopnikov občin ptujkega okraja!

Naš zunanji minister grof Czernin o vojni in zvezi z Nemčijo.

K.-B. Dunaj, 6. decembra. Zunanji minister grof Czernin je podal v zunanjem odseku ogrske delegacije naslednje izjave:

Grof Tisza je stavil name interpelacijo, ali in v koliko smo v vojnih ciljih edini z Nemčijo. Nato odgovorjam, da smo z Nemčijo edini in to na temelju obrambne vojne. Ta temelj, ki je našel na tem mestu nedeljeno pritrditve, je bil ustanovljen v pravici nemškega državnega zbora ter ga je tudi državni tajnik pl. Köhlmann v enem svojih zadnjih govorov jasno označil z besedami: Edina ovira miru je Alzacija-Lorena. Vsakakor je danes naš zaveznik v slabšem položaju nego mi. Kajti dočim imamo mi domalega vse svoje ozemlje v svoji posesti, imajo pa nemške kolonije v rokah sovražniki. Ume se pa ob sebi, da Nemčija ne bo hotela, ne mogla skleniti miru, dokler ni gotovo, da dobi svoje kolonije nazaj.

Očitek, da smo samo privezek Nemčije in da se valed svoje slabosti podrejamu in bojujemo za njene osvojevalne vojne cilje, odločno zavračam. — Borimo se za obrambo Nemčije prav tako, kakor se ona bori za našo. V tem oziru ne poznamo nobenih teritorialnih mej. In če kdo vpraša, da-li se borimo za Alzacijo-Loreno, potem odgovorjam: Da! Za Alzacijo-Loreno se borimo, kakor se je Nemčija borila za Lvov in Trst. Med Strašburgom in Trstom ne poznamo nobenega razločka.

Ako bi se splošna vojna slika izpremenila, kar je mogoče in bi na drugih frontah nastopili veliki dogodki, potem bi živahno pozdravil tronotek, ko se bomo tudi na drugih bojiščih z našim zaveznikom borili. Če so v ententi še zmerom ljudje, ki menijo, da bi nas mogli ločiti od naših zaveznikov, potem ne morem drugega reči, nego da so to slabi psihologi in otroške narave.

Na Andrassyjevo vprašanje o Valoni in Italiji odgovorja minister, da je Italija v vstopom v vojno vse zaigrala. Brez vojske bi bila mogla doseči uspehe, na katere danes niti v sanjah ne more več upati. Bila je posej dvanajst bitk, žrtvovala stotice svojih ljudi in milijarde svojega premoženja in izgubila vrhu tega velik del svoje zemlje, ki je danes v naših rokah. Italija more sedaj v najboljšem slučaju upati, da doseže status quo ante bellum.